

Bản án số: 10/2021/DS-PT
Ngày: 21 - 10 - 2021
V/v tranh chấp quyền sử dụng đất.

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH BÌNH ĐỊNH**

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Võ Công Phương.

Các Thẩm phán: Bà Đỗ Thị Thắm.

Bà Võ Thị Hồng Thu.

- Thư ký phiên tòa: Bà Lê Nguyên Thủy là Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định.

- Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh Bình Định tham gia phiên tòa: Bà Lê Thị Vân - Kiểm sát viên.

Ngày 21 tháng 10 năm 2021, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Bình Định xét xử phúc thẩm công khai vụ án thụ lý số: 158/2021/TLPT-DS ngày 14 tháng 7 năm 2021 về tranh chấp quyền sử dụng đất.

Do Bản án dân sự sơ thẩm số: 49/2019/DS- ST ngày 11 tháng 5 năm 2021 của Tòa án nhân dân huyện H bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số: 182/2021/QĐ-PT ngày 01 tháng 9 năm 2021 giữa các đương sự:

- *Nguyên đơn:* Bà Đặng Thị Bồ (có mặt).

- *Bị đơn:* Ông Hà Văn To (có mặt).

Cùng cư trú tại: Du Tụ, thị trấn T, huyện H, tỉnh Bình Định.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1. Ủy ban nhân dân huyện H, tỉnh Bình Định.

Đại diện theo pháp luật: Ông Nguyễn Hữu Khu - Chủ tịch UBND huyện H, tỉnh Bình Định.

Đại diện theo ủy quyền: Ông Huỳnh V V - Phó chánh văn phòng UBND huyện H, tỉnh Bình Định (có đơn yêu cầu xét xử vắng mặt).

2. Ủy ban nhân dân thị trấn T, huyện H, tỉnh Bình Định.

Đại diện theo pháp luật: Ông Mai Văn Lê - Chủ tịch UBND thị trấn T, huyện H, tỉnh Bình Định (có đơn yêu cầu xét xử vắng mặt).

3. Bà Nguyễn Thị M (chết).

Người kế thừa quyền, nghĩa vụ tố tụng: Ông Hà Văn To; cư trú tại: Du Tụ, thị trấn T, huyện H, tỉnh Bình Định.

- *Người kháng cáo:* Ông Hà Văn To là bị đơn trong vụ án.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Nguyên đơn cụ Đặng Thị Bồ trình bày:

Nguyên thửa đất có ngôi nhà cụ đang sử dụng là đất cụ tự khai phá từ sau giải phóng năm 1975, cụ sử dụng ổn định, không ai tranh chấp. Đến năm 1997 Nhà nước cân đối giao quyền sử dụng đất, cụ được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, nhưng trong Giấy chứng nhận chỉ ghi diện tích ruộng, còn diện tích đất ở không có, cụ không đề ý nên cứ nghĩ thửa đất đã được giao quyền. Đến năm 2019 do nhà hư hỏng nên cụ làm thủ tục xin sửa chữa, xây dựng lại thì mới biết thửa đất đất chưa được giao quyền, cụ đã làm đầy đủ các thủ tục đề nghị cơ quan chức năng cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, được địa phương làm đủ các thủ tục đề nghị cơ quan chức năng cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho cụ, nhưng ông Hà Văn To có đơn cho rằng đất đó là của gia đình ông nên cơ quan có thẩm quyền không cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng thửa đất trên cho cụ. Nay cụ cho rằng thửa đất thuộc quyền sử dụng của cụ, chứ không phải đất của gia đình ông To nên cụ yêu cầu ông Hà Văn To không được cản trở việc có thẩm quyền cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho cụ, vì cụ có quyền làm thủ tục để được công nhận quyền sử dụng đất hợp pháp.

Bị đơn ông Hà Văn To trình bày:

Thửa đất cụ Bồ đang sử dụng là đất của cha mẹ ông là cụ Hà Minh Ch và cụ Nguyễn Thị M, năm 1975 cụ Bồ xin ở tạm chứ không phải đất của cụ Bồ, đến thời gian sau này Nhà nước chỉ đất cho cụ Bồ, nhưng cụ Bồ không nhận mà vẫn ở đó, gia đình ông yêu cầu cụ Bồ đi nơi khác ở, nhưng cụ Bồ vẫn không đi. Gia đình ông nghĩ cụ Bồ đã già yếu nên để cụ Bồ ở, khi nào chết thì gia đình ông lấy lại đất. Nay ông có ý kiến: Nếu cụ Bồ tiếp tục ở thì ông không có ý kiến gì, còn cụ Bồ làm thủ tục để được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất thì ông không chấp nhận

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan cụ Nguyễn Thị M trình bày:

Cụ thống nhất như lời khai của ông To, thửa đất bà Bồ sử dụng là đất của vợ chồng cụ, cụ Bồ xin ở tạm. Nay nếu cụ Bồ tiếp tục ở thì cụ đồng ý, khi nào cụ Bồ chết thì cụ lấy lại đất, còn cụ Bồ làm thủ tục xin cấp đất thì cụ không đồng ý.

Đại diện theo ủy quyền của Ủy ban nhân dân huyện H, tỉnh Bình Định- Ông Huỳnh V V trình bày:

Thửa đất của cụ Đặng Thị Bồ đang sử dụng được hình thành từ năm 1975, thực tế cụ Bồ sử dụng ổn định cho tới nay không xảy ra tranh chấp, khiếu nại gì. Tại thời điểm cân đối giao quyền, do thửa đất có một phần bị quy hoạch hành lang giao thông nên chưa giao quyền sử dụng cho cụ Bồ. Thửa đất cụ Bồ sử dụng có số hiệu 406, thửa đất của cụ Hà Minh Chương có số hiệu 405, nên đất của cụ Bồ không thuộc đất của cụ Hà Minh Chương, việc ông To cho rằng cụ Bồ sử dụng đất của gia đình ông là không có cơ sở nên cần công nhận quyền sử dụng đất thực tế cho cụ Bồ.

Đại diện theo pháp luật của Ủy ban nhân dân thị trấn T, huyện H – Ông Mai Văn Lê trình bày:

Thông nhất với lời trình bày và đề nghị của Ủy ban nhân dân huyện H , tỉnh Bình Định.

Bản án dân sự sơ thẩm số: 49/2021/DS-ST ngày 11/5/2021 của Tòa án nhân dân huyện H đã quyết định:

Chấp nhận yêu cầu của khởi kiện của nguyên đơn. Công nhận quyền sử dụng đất thực tế của cụ Đặng Thị Bồ, đối với thửa đất có số hiệu 406, tờ bản đồ số 3, diện tích thực tế 168,5m² (trong đó có 134m² đất nằm trong chỉ giới hành lang giao thông đường Hùng Vương, thị trấn T), tại khu phố Du Tụ, thị trấn T, huyện H , tỉnh Bình Định (có sơ đồ kèm theo bản án sơ thẩm). Cụ Đặng Thị Bồ có trách nhiệm làm thủ tục đề nghị cơ quan thẩm quyền xem xét cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất theo quy định của pháp luật.

Ngoài ra, án sơ thẩm còn quyết định về án phí, chi phí tố tụng khác và quyền kháng cáo của các bên đương sự.

Ngày 21/5/2021, Bị đơn ông Hà Văn To kháng cáo toàn bộ bản án sơ thẩm, cho rằng cấp sơ thẩm xét xử không đúng quy định của pháp luật, vì đất của cha mẹ ông đã được cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất.

Kiểm sát viên tham gia phiên tòa phát biểu ý kiến:

- Về tố tụng: Trong quá trình giải quyết vụ án tại cấp phúc thẩm, người tiến hành tố tụng và người tham gia tố tụng thực hiện đúng quy định của pháp luật tố tụng.

- Về việc giải quyết vụ án: Đề nghị Hội đồng xét xử (HĐXX) chấp nhận kháng cáo của ông Hà Văn To, hủy Bản án dân sự sơ thẩm số: 49/2021/DS-ST ngày 11/5/2021, giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện H giải quyết lại theo thủ tục sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TOÀ ÁN:

Sau khi nghiên cứu các chứng cứ, tài liệu có trong hồ sơ vụ án được thẩm tra tại phiên Tòa và căn cứ vào kết quả tranh luận tại phiên tòa, HĐXX phúc thẩm nhận định:

[1] Xét kháng cáo của ông Hà Văn To, HĐXX thấy rằng trong quá trình giải quyết vụ án cấp sơ thẩm đã có những vi phạm như sau:

[1.1] Trong đơn khởi kiện, trong suốt quá trình làm việc và tại phiên tòa sơ thẩm, nguyên đơn cụ Đặng Thị Bồ chỉ có một yêu cầu duy nhất là yêu cầu ông Hà Văn To chấm dứt hành vi cản trở việc cấp có thẩm quyền cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho cụ Bồ. Tuy nhiên, cấp sơ thẩm lại xác định quan hệ pháp luật của vụ án là tranh chấp quyền sử dụng đất. Việc cấp sơ thẩm xác định quan hệ pháp luật không đúng với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn là vi phạm quyền quyết định và tự định đoạt của đương sự được quy định tại Điều 5 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

[1.2] Hộ gia đình cụ Hà Minh Ch được Nhà nước cấp quyền sử dụng đất theo Nghị định số: 64/CP ngày 27/9/1993 của Chính phủ, nhưng cấp sơ thẩm không thu thập chứng cứ và đưa những người có chung quyền sử dụng đất trong hộ gia đình cụ Chương tại thời điểm cấp đất vào tham gia tố tụng với tư cách là người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong vụ án là vi phạm quy định tại khoản 29 Điều 3 Luật đất đai 2013; khoản 4 Điều 68 và hướng dẫn tại điểm 4 phần III Giải đáp số: 01/2017 ngày 07/4/2017 của Tòa án nhân dân tối cao. Hơn nữa, trong quá trình giải quyết vụ án thì cụ Nguyễn Thị M chết, nhưng ngoài ông Hà Văn To cấp sơ thẩm cũng không đưa những người ở hàng thừa kế thứ nhất của cụ Minh (theo như ông To trình bày tại phiên tòa hôm nay là ông Hà Xuân Khả, bà Hà Thị Th) vào tham gia tố tụng với tư cách là người kế thừa quyền, nghĩa vụ tố tụng của cụ M là vi phạm quy định tại Điều 74 của Bộ luật tố tụng dân sự. Như vậy, cấp sơ thẩm đã bỏ sót người tham gia tố tụng, làm ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của họ.

[2] Từ những phân tích trên, xét thấy cấp sơ thẩm đã vi phạm nghiêm trọng thủ tục tố tụng, kháng cáo của ông Hà Văn To là có căn cứ nên được chấp nhận. Hủy bản án sơ thẩm, chuyển hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện H, tỉnh Bình Định giải quyết lại vụ án theo thủ tục sơ thẩm.

[3] Về án phí, chi phí tố tụng khác: Nghĩa vụ chịu án phí, chi phí tố tụng khác được xác định lại khi giải quyết khi giải quyết lại vụ án theo thủ tục sơ thẩm. Ông Hà Văn To không phải chịu án phí dân sự phúc thẩm.

[4] Ý kiến của Kiểm sát viên về việc tuân thủ pháp luật của những người tiến hành tố tụng, tham gia tố tụng tại cấp phúc thẩm cũng như về việc giải quyết vụ án là phù hợp với nhận định của HĐXX.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 3 Điều 308, khoản 1 Điều 310 của Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2015; khoản 3 Điều 29 Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội khóa XIV.

Tuyên xử:

Chấp nhận kháng cáo của ông Hà Văn To.

1. Hủy Bản án dân sự sơ thẩm số: 49/2021/DS-ST ngày 11/5/2021 của Tòa án nhân dân huyện H, tỉnh Bình Định.

2. Chuyển hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân huyện H, tỉnh Bình Định giải quyết lại vụ án theo thủ tục sơ thẩm

3. Về án phí, chi phí tố tụng khác:

3.1 Án phí dân sự sơ thẩm, chi phí tố tụng khác sẽ được giải quyết khi giải quyết lại vụ án.

3.2 Án phí dân sự phúc thẩm: Hoàn trả lại cho ông Hà Văn To 300.000 đồng, tiền tạm ứng án phí đã nộp, theo Biên lai thu số: 0010310 ngày 25/5/2021 tại Chi cục thi hành án dân sự huyện H, tỉnh Bình Định.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- VKSND tỉnh Bình Định;
- TAND thành phố Nhơn;
- CCTHADS thành phố Nhơn;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ, Tòa dân sự.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

